

**ТЕХНОЛОГИЧНА ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ
“МАРИЯ КЮРИ”**

П Р А В И Л Н И К

**ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ВЪЗПИТАНИЕ,
ОБУЧЕНИЕ И ТРУД**

за учебната 2023/2024 г.

2023 г.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ:

Здравословните и безопасни условия на обучение и труд в Технологична професионална гимназия "Мария Кюри" гр. Перник се регламентират с Кодекса на труда (ДВ., бр. 26/01.04.1986 г., изм. и доп., ДВ бр. 43, 94, 108 и 109 от 2008 г., в сила от 02.01.2009 г.), Закона за здравословни и безопасни условия на труд (ДВ бр. 124/23.12.1997 г., изм. и доп., ДВ бр. 109 от 23.12.2008 г., в сила от 01.01.2009 г.), Закона на МВР (ДВ бр. 122/19.12.1997 г.), Наредба № РД -07-2 от 16 декември 2009 г. на МТСП, Инструкцията за изискванията за безопасни условия на възпитание, обучение и труд в системата на народната просвета на МОНТ от 05.07.1996 г., Указание на МОН по прилагане на Инструкцията за изискванията за безопасни условия на възпитание, обучение и труд в системата на народната просвета по отношение на инструкциите по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана от 17.01.1997 г. и всички действащи подзаконови актове, отраслови и ведомствени правила за здравословни и безопасни условия на труд, съответстващи на дейността им.

II. ЦЕЛИ:

Правилникът има за цел да определи изискванията, които трябва да се спазват за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.

1. Опазване живота и здравето на учениците, на педагогическия и непедагогическия персонал в учебното заведение в процеса на работа и обучение.
2. Формиране у учениците на съзнателно и отговорно отношение към въпросите на личната безопасност и тази на околните.
3. Придобиване от учениците на основни знания и умения за разпознаване и оценка на опасните ситуации и вредните фактори в околната среда.
4. Усвояване на умения за оказване на помощ в случай на опасност.

Правилникът се отнася за педагогически, непедагогически персонал и ученици, както и за лица, които по различни поводи пребивават в училището.

III. ОСНОВНИ ИЗИСКВАНИЯ И ПРАВИЛА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ БЕЗОПАСНА РАБОТА В УЧЕБНИТЕ КАБИНЕТИ И РАБОТИЛНИЦИ.

1. Работните помещения и работните места трябва да осигуряват безопасни условия на обучение и труд и опазване здравето на учащите и работещите.
2. При изпълнението на минималните изисквания към работните места за безопасност и опазване на здравето трябва да се вземат предвид характеристиката на работното място и на дейността, както и конкретните обстоятелства и опасности.

3. Сградите, в които са разположени работни места, трябва да имат конструкция и експлоатационна сигурност съгласно предназначението им.

4. Работните места и работното оборудване, включително вентилационните системи, трябва да се почистват редовно в съответствие с хигиенните и технологични изисквания.

5. Работните помещения да са с достатъчна площ, височина и въздушно пространство, позволяващи на работещите да изпълняват работата без рискове за безопасността, здравето и доброто им самочувствие.

6. Свободната незаета област на работното място се оразмерява така, че да осигури достатъчно свобода за движение на работещите при изпълнение на работата.

7. Организацията на работа, размерите и поддръждането на работното място се съобразяват с физиологичните и ергономичните изисквания за осигуряване на нормално протичане на работния процес и за отстраняване или намаляване на риска за здравето при изпълнение на трудовата дейност.

8. Работното място се оформя в съответствие с ергономичните изисквания и с антропометричните характеристики на работещите.

9. Подовите на работните помещения и на обособените работни места и техните елементи се изработват и поддържат така, че да са неподвижни и стабилни, да не са хлъзгави, да нямат опасни неравности, наклони, препятствия и отвори.

10. Подовите и стените на работните помещения се изработват от материали, които не отделят, не пропускат и не пренасят вредни за хората емисии и са съобразени с изискванията за пожарна безопасност.

11. Достъпът до покриви, изработени от материали с недостатъчна якост, се разрешава само при използване на приспособления, които осигуряват безопасно извършване на работата.

12. Прозорците, капандурите и вентилационните приспособления на работните помещения се отварят, затварят и фиксират в избраното положение така, че да не предизвикват опасност за работещите, както и за лицата около сградата. Те се поддържат и почистват посредством методи и форми, предвидени от работодателя.

13. Електрическите съоръжения и инсталации се проектират и изработват така, че при използването им да не предизвикват опасности от пожар или взрив и да не допускат риск от злополуки, причинени от директен или индиректен допир.

14. Проектирането и изработването на електрическите съоръжения и инсталации и изборът на използваните за тях материали и предпазни средства се съобразяват с вида и стойността на електрическото напрежение и с условията на експлоатация.

15. Електрическите съоръжения и инсталации се обслужват от лица, притежаващи необходимата квалификация и правоспособност.

16. В работните помещения и в сградата на учебното заведение се осигуряват аварийни пътища и изходи за евакуация при аварийни ситуации, пожари, бедствия и др., съобразени с броя на работещите.

17. Аварийните пътища и изходи се поддържат винаги в изправност, свободни и чисти с оглед осигуряване на възможно най- бързото извеждане на хората в безопасна зона.

18. При възникване на опасност се осигурява възможност за бързо и безопасно евакуиране на учащите и работещите от всички работни места.

19. Броят, местоположението и размерите на аварийните пътища и изходи се определят в зависимост от разположението, размерите и използването на оборудването и на работните места и от максималния брой на хората.

20. Вратите на аварийните изходи по аварийните пътища трябва да могат да се отварят отвътре навън безпрепятствено и без ключ.

21. Аварийните пътища и изходи се сигнализират трайно с установените знаци.

22. Транспортните маршрути и врати, които осигуряват достъп до аварийните пътища и изходи, трябва да са свободни от препятствия и да могат да се използват без затруднения по всяко време.

23. Аварийните пътища и изходи, когато е необходимо, се осигуряват и с аварийно осветление с подходящ интензитет.

24. Работното оборудване, работните места или други места, които се използват във връзка с работата на открито, се устройват по начин, осигуряващ безопасността и опазване здравето на работещите.

25. Работните места на открито се осветяват допълнително с изкуствено осветление, когато естественото осветление не е достатъчно, съгласно изискванията. Осветителните тела се закрепват неподвижно, когато това е необходимо.

26. Работните места на открито се изграждат и организират така, че учащите се и работещите да бъдат предпазени от:

- падащи предмети;
- шум;
- вредни въздействия - газове, пари, прах, нейонизиращи лъчения и др.;
- падане и подхлъзване

IV. РАБОТНА СРЕДА В УЧЕБНИТЕ КАБИНЕТИ И РАБОТИЛНИЦИ.

1. Осветление

1.1. С приоритет в учебните кабинети и работните помещения се осигурява естествено осветление. Когато естественото осветление е недостатъчно, се прилага смесено осветление. За всички помещения и работни места, където няма естествено осветление, се осигурява изкуствено осветление.

1.2. Осветителните инсталации в помещения, където има работни места, и в проходите и местата за преминаване на учащи и работещи се разполагат така, че да не създават риск от злополуки, дължащи се на вида и изпълнението на инсталацията и качеството на осветлението.

1.3. В процеса на експлоатация се поддържат проектните, количествените и качествените показатели на осветителните уредби и на устройствата за осветление.

Качествените показатели на осветителните уредби и устройства се установяват с периодични измервания.

Аварийното и евакуационното осветление се захранват от независим източник на напрежение.

2 Микроклимат

2.1. През работното време температурата в помещения с работни места, на които постоянно работят хора, трябва да отговаря на установените норми и да се съобразява с използваните методи на работа и физиологичните изисквания.

2.2. Изборът на отоплителните източници и системи се съобразява с изискванията и характера на работата и работното помещение и с нормите и изискванията за безопасност и здраве и пожарна безопасност.

2.3. Командни и други органи на нагревателни пещи и друго подобно оборудване, с които се манипулира ръчно, не се допуска да имат температура, по-висока от 45 градуса по С.

2.4. При наднормени стойности на скоростта на движение на въздуха се вземат мерки за нейното ограничаване - вентилационни системи, въздушни завеси, паравани, прегради, врати, остъкляване и др.

Температурата през студения период да е 20°-23°С, а през топлия: 22-25°С, скоростта на въздуха през студения период да е 0,2 м/сек, а през топлия- 0,3 м/сек, а относителната влажност трябва да е от 30 до 70% през цялата година.

3. Прах, токсични и други вредни вещества в учебните кабинети, работилниците и в производствените условия

3.1. Не се допускат концентрации на вредни вещества във въздуха на работната среда над съответно определените пределно допустими концентрации.

3.2. Ограничава се до минимум съдържанието на примеси в суровините, които в процеса на работа могат да доведат до отделяне на вредни вещества в работната среда.

3.3. За всяко предприятие и работно място се води картотека за използваните опасни вещества и тяхната характеристика.

За всяко опасно вещество се разработва инструкция или указание за безопасна работа.

3.4. При използване на прахообразни суровини и материали се прилагат методи и средства за предотвратяване на прахоотделяне чрез съответна технология или третиране.

3.5. Токсични или агресивни течни и втечнени вещества се транспортират и съхраняват в специални съдове с необходимата здравина и устойчивост на химично въздействие. Когато се използват стъклени съдове, се предвиждат мерки за предпазването им от счупване. Складирането им се извършва по възможност в съдовете, в които са транспортирани.

3.6. Отпадните продукти се отстраняват своевременно от работното място и се съхраняват в съответствие с необходимите изисквания.

4. Вентилация

4.1. Производствените и спомагателните помещения без отделяне на вредности се проветряват с естествена или механична вентилация, осигуряваща необходимия въздухообмен в съответствие с характера и интензивността на работа и установените норми за скорост на въздуха, температура и относителна влажност.

4.2. В работните помещения, в които има отделяне на прах, токсични и други вредни вещества, се осигурява принудителна вентилация.

а. При източника на отделяне на вредни вещества се устройва местна (локална) вентилация.

б. При използване на климатична или вентилационна система не се допуска обучаващите и работещите да бъдат подложени на вредни въздушни течения.

5. Шум

5.1. При избор на машини, оборудване, инструменти и технологии се дава предпочитание на тези, които генерират по-малко шум, като се спазват установените норми и изисквания.

5.2. Най-малко веднъж в годината се извършват проверки на работните места и оборудване, където шумовите характеристики са близки или по-високи от допустимите, и се предприемат защитни мероприятия. Измерванията, мерките и резултатите се записват в документацията по оценката на риска.

6. Вибрации

6.1. При въвеждане в производството на машини, съоръжения и ръчни инструменти се дава предпочитание на тези, които генерират по-малко вибрации, като се спазват установените норми.

6.2. Машини и съоръжения - източници на вибрации, се монтират по проекти, гарантиращи механичната надеждност на строителната конструкция на сградите и съоръженията и на отделните им елементи.

6.3. За ограничаване нивото на вибрациите машините и съоръженията се монтират на отделни фундаменти и/или се прилагат технически решения за намаляване нивото на вибрациите.

7. Работа с видеодисплей:

7.1. Допустим шум: до 55ДБ в помещението.

7.2. Площ на всяко работно място: 4,5 кв.м и обем от 13куб.м

7.3. Специални изисквания към обзавеждането /стол, маса, повърхности, отстояния/ и осветяването на работното място /да се избегне директен блясък или отражения на екрана/.

У. ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ИЗПОЛЗВАНЕ НА РАБОТНОТО ОБОРУДВАНЕ

1. При използване на работно оборудване, при което съществува риск за безопасността и здравето на работещите, работодателят осигурява прилагането на писмени инструкции.

2. Писмените инструкции трябва да са разбираеми за работещите, за които се отнасят, и да съдържат необходимата информация, в т.ч.:

- условията за използване на работното оборудване;
- предвидимите ненормални ситуации;
- изискванията за безопасност и здраве при работа;
- извлечените от опит заключения при използването на работното оборудване.

3. При използване на работното оборудване, където не е възможно изцяло да се изключи рискът за безопасността и здравето на работещите, се взимат подходящи мерки за минимизиране на рисковете.

4. Работодаателят осигурява работещите да получат необходимото обучение за използването на работното оборудване, в т.ч. и обучение за всеки възможен риск.

5. При ремонт, изменение, поддържане и обслужване на работно оборудване съответните работещи трябва да получат необходимото специфично обучение.

6. Работещите трябва да бъдат запознати с опасностите, произтичащи от работното оборудване, включително и това, което те не използват непосредствено, намиращо се на:

- работната им площадка;
- местата, свързани с изпълнението на тяхната работа.

7. Не се допуска експлоатация на работно оборудване с липсващи или неизправни системи за контрол, защита, сигнализация и автоматизация, свързани с безопасността на труда.

8. Контролно-измервателните средства, свързани с безопасността на труда, се осигуряват метрологично.

9. Скалите на контролно-измервателните средства допълнително се маркират с установените за безопасна работа стойности на измерваната величина, като се създават условия за точното отчитане на показанията им.

10. Използваното самостоятелно или в състава на технологични системи работно оборудване трябва да бъде поддържано така, че да отговаря на изискванията за безопасност и опазване на здравето при работа през целия период на използването му, в т.ч. монтиране и извеждане от експлоатация.

11. Средствата за управление се монтират, разполагат, изпълняват и означават така, че:

- да осигуряват изискванията за безопасност и опазване на здравето при работа;
- да бъдат лесно видими и идентифицирани.

12. Всяко работно оборудване трябва да има командно устройство, което безопасно да го спре напълно. Командното устройство за спиране трябва да има приоритет пред управляващите устройства за пускане. Когато работното

оборудване или негови опасни части са спрени, енергозахранването на съответните им задвижвания трябва да е изключено.

13. На всеки работен пост в зависимост от съществуващите опасности трябва да има командно устройство, което може да спре безопасно цялото работно оборудване или негова определена част.

14. Работното оборудване и неговите части, когато е необходимо за безопасността и здравето на работещите, трябва да са укрепени и устойчиви.

15. Работното оборудване се използва само по предназначение и при условията, за които е предвидено.

16. Местата и зоните, свързани с експлоатацията и обслужването на работното оборудване, се осветяват съгласно изискванията.

17. Операциите по поддържането на работното оборудване се извършват, когато то е спряно. Когато това не е възможно, се взимат всички необходими предпазни мерки или операциите по поддържането се изпълняват извън опасните зони.

18. Инструкциите за поддържане на машини и съоръжения се актуализират своевременно.

19. Работното оборудване трябва да осигурява безопасност на работещите от риск срещу поражения от електрически ток при директен или индиректен допир.

20. Ремонтите на работното оборудване се извършват в съответствие с изискванията на съпроводителната, технологичната и ремонтната документация и утвърдените графици за ремонт.

VI. ОСИГУРЯВАНЕ НА ЛИЧНИ ПРЕДПАЗНИ СРЕДСТВА И СПЕЦИАЛНИ РАБОТНИ ОБЛЕКЛА

1. На работещите се осигуряват необходимите лични предпазни средства и специални работни облекла съгласно реда и изискванията, определени в нормативните актове, определя се видът и сроковете за използването им.

2. Не се допускат до работа лица, които са без изискваните се за съответния вид работа лични предпазни средства и специални работни облекла и не са инструктирани и обучени за използването им.

3. Забранено е използването на личните предпазни средства и специалните работни облекла не по предназначението им, както и на такива с изтекъл срок на годност.

4. Всички разходи по доставката и поддържането на личните предпазни средства и специалните работни облекла са за сметка на работодателя.

VII. ДЕЙСТВИЯ ПРИ АВАРИИ

1. В училище се разработва план за действие при бедствия, аварии, катастрофи и пожари.

2. Планът ежегодно се актуализира и се утвърждава от директора.

3. В плана за действие при бедствия, аварии, катастрофи и пожари се предвиждат мерки и средства в зависимост от съществуващите опасности.

4. Директорът запознава персонала и учениците с плана и задълженията им, свързани с конкретното работно място.

5. Периодично, но не по-малко от един път годишно, в училище се организира проиграване на възможните аварийни ситуации, предвидени в плана за предотвратяване и ликвидиране на аварии.

VIII. ДЕЙСТВИЯ ПРИ ЗЕМЕТРЕСЕНИЯ

По време на труса:

- Заема се място далече от прозорците
- Заема се възможно най-безопасното място – под рамката на вратата, под масата, до вътрешна стена или колона
- Запазва се пълно спокойствие и не се напуска мястото, където сме били
- Не се стои близо до балкони и стълбища

След труса:

- Извършва се евакуация съгласно плана за евакуация
- Евакуацията се извършва от страната на вътрешните стени, възможно най-далече от прозорците
- Евакуацията се извършва в редица по един, спокойно, без тичане и блъскане
- Евакуацията се извършва в двора на училището в тревните площи около оградата от страна на централния вход
- Оказва се долекарска помощ на пострадалите
- Прави се проверка на изведените ученици от класните ръководители
- Ако има липсващи се организира издирването им в сградата

След напускане на зоната на земетресението:

- Изпълняват се указанията на служителите на „Пожарна безопасност и защита на населението”, на Полицията и другите компетентни органи
- Издирват се и се уведомяват родителите на пострадалите ученици
- Издирват се и се устройват ученици, чиито семейства са пострадали

IX. УСЛОВИЯ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕТО В ТПГ “МАРИЯ КЮРИ” ГР. ПЕРНИК

1. Преди постъпване в ТПГ “М.Кюри”, учениците се подлагат на задължителен медицински преглед, представят медицинска карта от личния лекар, за да се установи, че са здрави.

2. Производственото обучение се провежда в учебни кабинети, работилници, производствени цехове, отговарящи на санитарно-хигиенните изисквания, при пълно обезопасяване на машините, съоръженията и работните места.

3. Не се допуска провеждане на учебна и производствена практика с учениците, извън предвиденото време в учебната програма – в неучебни, празнични и почивни дни, както и полагането на извънреден труд.

4. Не се допускат ученици, по време на производствено обучение до самостоятелна работа, без наблюдението на учител, майстор или настойник.

5. Задължават се ръководителите на учебната и производствена практика да осигурят на учениците най-малко 2 почивки по време на работния ден.

6. Забранява се сливането на часове по учебна практика за две седмици. Практическите занятия се провеждат в определени според учебния план часове и в дните, предвидени в учебната програма на училището.

7. Забранено е влизането на ученици в кабинетите, в лабораториите и в работилниците в неучебно време без знанието на преподавателя.

8. Задължения на учителите по производствено обучение:

8.1. Да извършват инструктаж по безопасност и здраве при работа с учащите, като ги регистрират в книгата за инструктажи или в списъци.

8.2. Да запознават учениците с устройството на машините и съоръженията и изискванията за безопасната работа с тях.

8.3. Да инструктират учениците в началото на всяко упражнение на съответното работно място.

8.4. Преди часа по учебна практика да проверят състоянието на машините, апаратите и съоръженията; на блокиращите, сигнални, пускови и спиращи механизми; електрообезопасяването; състоянието на инструментите, лабораторните съдове и др.

8.5. Да включват и изключват машините и уредите от ел. мрежа, съобразно мерките за сигурност.

8.6. При забелязани неизправности по машините и уредите, те да се изключват незабавно.

8.7. Да се използва работно облекло и ЛПС.

8.8. Да се знае във всеки момент мястото и работата, която върши всеки един ученик и да бъде под наблюдението на учителя.

8.9. Да се дават ясни нареждания, да се следи спазването на режима за работа и почивка и да се запознават учениците с последиците при неспазване изискванията за безопасна работа.

8.10. Да не се възлагат несвойствени или свързани с физическо натоварване задачи на учениците.

8.11. При злополука спешно да се оказва долекарска помощ, да се търси съдействието на медицинската сестра в гимназията или Здравния пункт в „Стомана Индъстри” АД и да се уведоми директора на учебното заведение за инцидента.

8.12. Да не се оставят ученици в производственото помещение без присъствие на учител.

9. Задължения на учителите, които водят ученици на учебна и производствена практика в предприятия и фирми

9.1. Да се инструктират по ТБ и ППО от завеждащия службата по ОТ в предприятието, който да запознае учениците с техните задължения.

9.2. Да не се допуска учениците да работят с небезопасни машини и съоръжения.

9.3. Да се следи спазването на продължителността на работния ден и необходимите почивки.

9.4. Да се снабдят учениците със специално работно облекло и ЛПС при необходимост.

9.5. Да не се възлагат на учениците работи, които са в противоречие с учебните планове и програми.

9.6. Да не се оставят учениците без наблюдение.

9.7. Учителите отговарят за опазване здравето на учениците както в училище, в предприятията и фирмите по време на производствена практика, така също и извън него – при провеждане на екскурзии, излети, спортни дни и др. мероприятия.

10. Задължения на учителите при обучение в кабинетите по ХООС и Биохимия и микробиология

10.1. Да се проведат и регистрират инструктажи по безопасност и здраве при работа.

10.2. Да се запознаят учениците с последиците при работа с неизправни уреди и апарати.

10.3. Инструкциите за безопасна работа в лабораториите и работилниците да се окачат на видно място. Всяка учебна и производствена практика да започва с инструктаж.

10.4. Да се дават ясни указания и точни нареждания за безопасна работа.

10.5. Да се проверява състоянието на уредите, материалите, работните места, предпазните средства и всичко необходимо за безопасна работа.

10.6. Да не се допускат до работа ученици без работно облекло и ЛПС.

10.7. Да се изключват всички уреди със забелязани неизправности.

10.8. Да включва и изключва напрежението на работните ел.табла и контакти.

10.9. Да не допуска оставане на ученици в кабинетите и работилницата без присъствието на учител.

10.10. При злополука спешно да се окаже долекарска помощ, да се осигури намеса на медицинското лице в гимназията и да се уведоми директорът на училището.

11. Задължения на лаборанта:

11.1. Лаборантът да е готов за работа /15 мин./ преди началото на лабораторното упражнение в нужното работно облекло.

11.2. Да поддържа в изправност наличното оборудване и лабораторна стъклария.

11.3. Да заявява за изчерпани или намаляващи материали и повредени пособия за провеждане на упражненията.

11.4. Да следи за състоянието на средствата за противопожарна защита.

11.5. Да зарежда лабораторията с необходимите материали, реактиви, апаратура и пособия за съответното упражнение.

12. Задължения на учениците:

12.1. Да изслушват внимателно инструктажите и да се разписват в книгите за инструктаж или в списъци.

12.2. Да спазват установеното време за учебна и производствена практика, като строго изпълняват указанията на учителя, спазват правилата за безопасна работа и поддържат чисто работното си място.

12.3. Да ползват задължително специално работно облекло и ЛПС

12.4. Да познават устройството и действието на машини, съоръжения, инсталации и др., с които ще работят.

12.5. Да огледат внимателно работното си място преди започване на работа и при неизправности да уведомят преподавателя.

12.6. Да не се разсейват, да не отклоняват поглед, да не разговарят и др. по време на своята дейност, за да не предизвикат трудови злополуки и нещастни случаи.

12.7. При включване или изключване на машините, ученикът трябва да подаде сигнал за останалите присъстващи.

12.8. Преди да напуснат работните си места, учениците трябва да предадат инструментите си почистени и в пълна изправност.

12.9. При злополука веднага да уведомят преподавателя.

12.10. На учениците строго се забранява:

а) самоволно да извършват работа, която не им е възложена; да напускат или сменят работното си място; да разговарят помежду си по време на работа; да се пресягат през работещи машини и др.

б) да извършват поправки на ел. уреди, инсталации, машини и др.

в) да се облягат и сядат върху предпазни капаци или екрани на машини и ограждения.

г) да разхвърлят безразборно обработени предмети около мястото на работа.

13. Изисквания към машините, съоръженията и работните места за безопасна работа:

I. Механично обезопасяване

Машините и съоръженията представляват опасност за работещите, които ги обслужват, ако не отговарят на изискванията за безопасност

1. ограждащи устройства- използват се за предпазване на работещите от съприкосновение с движещи се части на машини и съоръжения; за отделяне на отлитащи части от обработвания материал или местата, където се движат машини и др. Огражденията трябва да бъдат сигурни, здрави и стабилно закрепени. Те могат да бъдат подвижни и неподвижни;

2. блокировки, предпазни и ограничителни устройства- служат за автоматично изключване действието на машини; за предпазване от претоварване на машини и съоръжения; за предотвратяване на злополуки, аварии или счупване на отделни части на машината. Предпазните устройства се съчетават със светлинна или звукова сигнализация;

3. сигнализация за опасност- средства за предупреждаване за предстояща опасност, към които се отнасят светлинни и звукови сигнали; различни указатели за ниво на течности, налягане, температура и др.

II. Електробезопасност

1. Защитата срещу поражения от ел. ток при напрежение до 1000V се осъществява чрез уредби, съоръжения, инсталации и др., които да не позволяват включване на човешкото тяло или част от него в ел. верига с параметри, застрашаващи здравето и живота му.

2. Основни предпазни мерки при работа с електричество

а) работещите с електрически ток трябва да знаят начините за освобождаване и даването на първа помощ на пострадал от ел. ток;

б) през време на работа да се използват предпазни средства като изолиращи подложки, гумени галоши и обуца, гумени ръкавици;

в) да не се работи в тъмни и тесни места в непосредствена близост до различни електротехнически съоръжения;

г) наличието на напрежение в електрическите уредби, машини и уреди да се проверява само с измервателни уреди, а не чрез докосване с ръка и други непозволени начини;

д) всички тоководни части с високо напрежение да се оградят с решетки, ако са на досегаема височина. В помещения с високо напрежение да има достъп само специално обучен персонал;

е) да се спазват указанията за задължително използване на безопасни ниски напрежения;

ж) за направата на ел.инсталации, строеж и монтаж на машини да се употребяват само доброкачествени електрически материали;

з) при всички случаи металните части на ел.машини и уреди, които могат да попаднат под напрежение, да се заземяват.

Х. ИЗИСКВАНИЯ И ПРАВИЛА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНА РАБОТА В УЧЕБНИТЕ КАБИНЕТИ, ЛАБОРАТОРИИ И РАБОТИЛНИЦИ

1. Компютърни кабинети:

1. Учениците са задължени да спазват безупречен ред и дисциплина в кабинетите и всички правила за работа с компютър.

2. Безопасната и ефективна работа с компютъра изисква:

-Да се сяда правилно, фронтално срещу компютъра, като разстоянието от очите до екрана е не по-малко от 50-60 см.

-Да се работи с двете ръце, като с лявата се обслужват управляващите клавиши, а с дясната се въвежда необходимата информация.

-Предварително да е планирано изписано върху хартия това, което трябва да се въвежда.

-Да се включва първо монитора, а няколко секунди по-късно компютъра.

-Да се изключва първо компютърът, а след това монитора.

-Да се поддържа чисто работното място.

3. В компютърния кабинет не трябва:

-Да се мести компютърът или отделните негови части, ако е включен към ел. мрежа.

-Да се теглят, огъват или изваждат кабелите, свързващи отделните устройства.

-Да се удря грубо по клавишите на клавиатурата – това ги поврежда бързо.

-Да се работи продължително време без прекъсване – това води да зрителна и психическа умора.

-Да се отварят микрокомпютъра или видеомонитора.

4. При възникване на проблем, какъвто и да е той, не трябва нищо да се пипа, а веднага да се уведоми учителят.

5. При започване на работа с компютъра, задължително се следва следната последователност на операциите:

- учителят включва компютъра към ел.мрежа;
- включва се първо мониторът;
- изчаква се няколко секунди (брои се до 8) и се включва компютърът.

6. При завършване на работа всеки ученик изключва своя компютър.

7. Учениците сядат винаги на едно и също работно място. В кабинетите никога не остават ученици без учител.

5. В междучасията всички ученици излизат и кабинетите се заключват.

6. Всички ученици трябва да бъдат запознати с начините на работа с пожарогасителни средства.

2. Кабинети по „химия и опазване на околната среда” и „биохимия и микробиология”

1. Учениците са длъжни да спазват безупречен ред и чистота в лабораториите и всички правила за качествено и безаварийно провеждане на опитите.

2. Кабинетите да се обзаведат с приспособления за промиване на очите от капки киселина, основа и др. причини, аптечка за първа помощ по преценка на медицинско лице и пожарогасителни средства.

3. Преди започване на лабораторните занятия лаборантът е длъжен по заявка на учителя да подготви необходимите реактиви и пособия (стъклария, уреди и апарати).

4. Преди започване на лабораторни занятия е необходимо учителя да инструктира учениците по безопасните методи на провеждане на предстоящите опити като обърне вниманието им върху опасните моменти.

5. Всяко повтаряне на опита или започване на други опити може да се осъществи само след съгласието на учителя.

6. Забранено е на учениците:

- да влизат в лабораторията без работни престилки;
- да опитват на вкус реактивите;
- да използват неизмити съдове;
- да хващат реактивни стъкла и банки с мокри или сапунени ръце;
- да изнасят извън кабинетите химически вещества, без знанието на лаборанта;
- да внасят храна и да се хранят в хим.лаборатория.

7. Учителят и лаборантът са длъжни строго да спазват нормативите за допустимо количество опасни за живота и здравето вещества, за тяхното съхранение, съобразно обема на химичните лаборатории.
8. Манипулации, свързани с отделяне на силнотоксични вещества се извършват в отделни помещения, в смукателни шкафове (камини), снабдени с механична, смукателна и нагревателна вентилация.
9. Манипулации с отделяне на слаботоксични вещества се извършват в обикновените лабораторни помещения, но задължително в смукателни шкафове.
10. При филтруване и промиване трябва да се избягва разливането на течности по работните места и ръцете.
11. При нагриването с какъвто и да е вид нагревател под него се поставя подложка от азбест.
12. Разливането на киселини и други разяждащи течности от един в друг съд се извършва от служебния персонал с помощта на специални стативи или сифони.
13. Забранено е наливането на вода в съд с концентрирана сярна киселина.
14. Концентрирани киселини се неутрализират с разредени разтвори на основи, като преди това се разредят с дестилирана вода. По същия начин се постъпва и при неутрализиране на основи.
15. Всички отровни вещества се съхраняват в добре затворени съдове и специални шкафове, които се заключват. На съдовете се поставят етикети с надпис "отрова".
16. Всички остатъци на разтвори на отровни вещества се съхраняват или унищожават по указание и наблюдение на учителя, ръководещ упражнението.
17. Запушалките на реактивните стъкла трябва да се отварят внимателно, като отворите на стъклата се насочват към тавана.
18. Химическите вещества трябва да се съхраняват в подходящи добре затворени банки със запушални шлифове, снабдени с четливо написани етикетите, върху които е отразено названието, степента на чистота и концентрация.
19. Абсолютно е забранено оставянето на химически вещества без етикети.
20. Химическите елементи и техните съединения се подреждат в зависимост от мястото им в периодичната система, а органичните вещества - по хомоложните редове. Едно до друго се подреждат само веществата от една и съща група.
21. Забранено е съхранението на огнеопасни вещества в химически лаборатории в количества повече от 3 години. Огнеопасни вещества са: етери, алкохоли, серовъглерод, бензин, бензол, аксилон, аустон, бял и жълт фосфор и др.
22. Горещи вещества, които не са разтворими във вода, (бензин, етер, терпентин и др.) не трябва да се гасят с вода.
23. Във всяка лаборатория трябва да има пожарогасители и необходимото за целта оборудване.
24. Всички ученици трябва да бъдат запознати с начините на работа с пожарогасителни средства.

25. Лаборантът отговаря за правилното приготвяне и съхраняване на реактивите.

3. Физкултурен салон

1. Учениците да бъдат с необходимото спортно облекло за провеждане на часа по ФВС.
2. Преди започване на часа е необходимо учителят да инструктира учениците, като обърне внимание на опасните моменти.
3. Уредите трябва да бъдат здрави и неподвижно закрепени. Да се поддържа в изправност закрепването на спомагателните части (винтове, обтегачи и др.);
4. Не се допуска игра на уреди, които са физически износени и крият опасност от нараняване.
5. Да се играе винаги с гимнастически постелки, които да намаляват удара при отскоци от уреди или от евентуални падания.
6. Да се поддържа ред и последователност при изпълненията на упражнения, които са свързани с повишени динамика, равновесие, статични напрежения и др. и крият опасности от сблъсквания, падания при разсейване на вниманието или ушпаха.
7. Ръководителят на упражнението трябва да указва помощ при изпълнението на трудни елементи от упражненията и да осигурява пазене в случай на несполучливи опити.
8. Абсолютно необходимо е да се следи за физическото и психическото състояние на учениците и при наличие на отклонения от нормалното да не се изисква изпълнението на трудни елементи.
9. Абсолютно е забранено пребиваването на ученици без учител във физкултурния салон.
10. Физкултурният салон се използва и почиства съгласно изработен график.

4. Физкултурна площадка

1. Физкултурната площадка трябва да бъде постлана с масивна настилка – асфалт. Тя трябва да бъде с намалена твърдост, за да не се допускат наранявания на краката или на тялото при падане.
2. Баскетболните табла, волейболните колони и др. трябва да бъдат здраво закрепени и стабилизирани с тежести.
3. При хвърляне на уреди строго да се съблюдава да няма хора на мястото около огражденията или периметъра, в който би попаднал евентуално изпуснатия уред.
4. Местата за занимания по физическо възпитание и спорт трябва да отговарят на хигиенните изисквания за осветление, чистота на въздуха, температура, настилката, разположение на уредите.
5. Не се допуска учениците да играят самостоятелно без присъствието на учител във всеки един момент на учебния час.

5. Фитнес зала:

1. Уредите да бъдат здрави и неподвижно закрепени;
2. Не се допуска игра на уреди, които са физически износени и крият опасност от нараняване;
3. Да се играе винаги с гимнастически постелки, които да намалят удара при отскоци от уреди или евентуални падания;
4. Да се поддържа ред и последователност при изпълнения на упражнения, които са свързани с повишена динамичност, равновесие, статични напрежения и др. и крият опасност от сблъсквания, падания, при разсейване на вниманието или ушлага и др.;
5. Ръководителят на упражнението трябва да оказва помощ при изпълнение на трудни елементи и да осигури пазене в случай на несполучливи опити;
6. Абсолютно задължително да се следи физическото и психическото състояние на учениците и при наличие на отклонения от нормалното, да не се изисква изпълнение на трудните елементи;
7. На момичетата, ненавършили 15 годишна възраст, не могат да се възлагат физически упражнения, които могат да увредят или да причинят деформация на органите в областта на малкия таз.

Задължения на ученици, педагогически и непдагогически персонал в района и извън учебното заведение за безопасно движение:

1. Всички ученици, учители и служители да се движат в района на гимназията с повишено внимание;
2. Да не се преминава в непосредствена близост до неукрепени и небезопасни изкопи, отвори и шахти;
3. Да се спазват правилата за пешеходци и да се пресича само тогава, когато няма непосредствена опасност и на разрешените за целта места;
4. Да се спазва необходимото безопасно разстояние при преминаване в близост до движещи се или спрели МПС;
5. Всеки последен учебен час за учениците в VIII кл. завършва с 5-минутка, занимаваща с проблемите на безопасното движение по пътищата.

XI. ИНСТРУКТАЖ ПО БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ И ТРУД ОТ УЧИТЕЛИ И ОТОРИЗИРАНИ ЛИЦА

Установява се провеждането на следните видове инструктаж:

1. Начален- Инструктират се новопостъпили педагогически и непдагогически персонал в деня на започване на работата и всички ученици, в първия час на класа за всяка учебна година

1.1. Целта на началния инструктаж е лицата, да бъдат запознати с основните правила и изисквания по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана с вида и характера на извършваната работа и възможните рискове, както и с изискванията към тяхното поведение с оглед запазване на здравето и живота им.

1.2. Началният инструктаж се провежда по утвърдена от работодателя програма, в която се включват следните групи въпроси:

- а) запознаване с характера на производство и съществуващите опасности в района на учебното заведение;
- б) установен ред в района на учебното заведение и раб. място;
- в) разяснение за причините и характера на най-често допусканите злополуки, примери за допуснати грешки и нарушения;
- г) лични предпазни средства, работно облекло;
- д) общи правила за оказване на долекарска помощ при злополуки и отравяния;
- е) безопасност на движението в района на учебното заведение и извън него.

За проведения начален инструктаж на новопостъпилите работници и служители се издава служебна бележка за проведен начален инструктаж по образец на Приложение № 2 към чл. 12, ал. 3 от Наредба № РД -07-2 от 16 декември 2009 г. на МТСП, която се прилага в личното му трудово досие.

2. На работно място

Инструктират се новопостъпили педагогически и непедагогически персонал в първия ден на постъпване, които практически се запознават с конкретните условия за безопасно изпълнение на трудовата дейност на конкретното работно място, както и с конкретните изисквания за пожарна и аварийна безопасност. Инструктажът се документира в Книгата за инструктажи. Работникът се допуска до самостоятелна работа на съответното работно място след като директорът се е уверил, че работникът е запознат с правилата за безопасно изпълнение на трудовата дейност и след подписа му в съответната книга за инструктаж.

Инструктажът на работното място е практическо запознаване на педагогическия и непедагогически персонал и ученика с конкретните изисквания за безопасно изпълнение на трудовата дейност и се провежда на работното място, преди да му бъде възложена самостоятелна работа. Инструктажът на учениците по учебна и производствена практика, ФВС, ДчФВС, Информатика и информационни технологии се провежда от съответния учител по учебна и производствена практика, както и с практическо запознаване на учениците с конкретните изисквания за пожарна и аварийна безопасност. Инструктажът се провежда в първия учебен час по учебния предмет и се документира в Книгата за инструктажи / или списък приложен към книгата/.

Ученикът се допуска до самостоятелна работа на съответното работно място след като учителят се е уверил, че ученикът е запознат с правилата за безопасно изпълнение на възложената задача и след подписа му в съответната книга за инструктаж.

3. Периодичен инструктаж

Периодичният инструктаж има за цел да поддържа и допълва знанията на педагогическия и непедагогически персонал и учениците по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана. Извършва се веднъж или два пъти годишно.

ХП. ПРОТИВОПОЖАРНА ОХРАНА

1. Директорът със заповед определя длъжностното лице за координация на дейностите за осигуряване на пожарна и аварийна безопасност.

2. Цялостната организация на дейностите в предприятията и обектите се съобразява с изискванията на нормативните актове за пожарна безопасност като за целта във всяка работилница, лаборатория или кабинет се изработва правилник по противопожарна безопасност.

3. Експлоатацията на обектите, ремонтните и други видове дейности се извършват в съответствие с изискванията за пожарната безопасност.

4. Заваръчни и други огневи работи се осъществяват в съответствие с изискванията за пожарната безопасност при извършване на огневи работи.

5. В зависимост от размерите и използването на сградите, съдържащото се в тях оборудване, физическите и химичните свойства на използваните вещества и материали и максималния брой на хората работните места се съоръжават с подходящи пожарогасителни средства и когато посочените обстоятелства го изискват - с пожароизвестителни и алармени системи.

6. Неавтоматичните пожарогасителни средства трябва да са лесно достъпни, прости за използване и да са сигнализирани с установените трайни и поставени на подходящи места знаци.

7. Основни правила за използване на различни средства за гасене на пожар и запалвания

- за гасене на твърди горими материали да се използват вътрешните пожарни кранове и кофпомпите.

- за гасене на леснозапалими и горими течности да се използват пожарогасители, пяна или CO_2 .

- за гасене на горящи машини, апарати и други да се използват пожарогасители и CO₂
- за гасене на ел. инсталации, апарати и съоръжения трябва незабавно да се изключва напрежението. При невъзможност за изключване (под напрежение) да се гаси само с пожарогасители и CO₂.

XIII ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕЖДАНЕ НА РАБОТНИЯ ПРОЦЕС В УСЛОВИЯ НА ПАНДЕМИЯ ОТ COVID-19

1. Спазване на физическа дистанция между учениците от отделни паралелки; между педагогическите специалисти и между родителите и персонала на училището:

Осигуряване при възможност на максимално физическо отстояние между учителя и местата на учениците, както и между местата на учениците, чрез разполагане на ученическите маси/чинове в полукръг, зиг-загообразно и други, съобразно броя на учениците и големината на класната стая

Провеждане на максимален брой часове на открито, в т.ч. и по физическо възпитание, когато метеорологичната обстановка позволява това. Определяне на зони за отделните паралелки в училищния двор;

Използване на физкултурния салон само от една паралелка в един учебен час;

Ограничено използване на кабинети, лаборатории, работилници, физкултурен салон - само при липса на други възможности за осъществяване на обучението по съответния учебен предмет;

Създаване на организация за еднопосочно придвижване на учениците и учителите в коридорите и по стълбите.

Намаляване престоя на учителите в учителската стая при спазване на изискванията за физическа дистанция от 1,5 м. между тях;

Осъществяване на комуникацията между родители и педагогически персонал (провеждане на родителски срещи и др.) от разстояние (по телефон, електронна поща, платформи и др.), а при необходимост от пряка комуникация се спазват изискванията за физическа дистанция от 1,5 м;

Осъществяване на събрания на обществените съвети, на ученическите съвети, общи събрания и педагогически съвети в електронна среда, а при нужда от пряка комуникация събиранията се провеждат при спазване на изискванията за физическа дистанция от 1,5 м, проветряване на помещението и дезинфекция на повърхностите

2. Проветряване, почистване и дезинфекция на повърхности:

2.1. Проветряване на учебните стаи по време на всяко междучасие и най-малко 2 пъти по време на часа за не по-малко от 1 минута в съответствие с метеорологичните условия;

- за гасене на горящи машини, апарати и други да се използват пожарогасители и CO₂

- за гасене на ел. инсталации, апарати и съоръжения трябва незабавно да се изключва напрежението. При невъзможност за изключване (под напрежение) да се гаси само с пожарогасители и CO₂.

XIII ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕЖДАНЕ НА РАБОТНИЯ ПРОЦЕС В УСЛОВИЯ НА ПАНДЕМИЯ ОТ COVID-19

1. Спазване на физическа дистанция между учениците от отделни паралелки; между педагогическите специалисти и между родителите и персонала на училището:

Осигуряване при възможност на максимално физическо отстояние между учителя и местата на учениците, както и между местата на учениците, чрез разполагане на ученическите маси/чинове в полукръг, зиг-загообразно и други, съобразно броя на учениците и големината на класната стая

Провеждане на максимален брой часове на открито, в т.ч. и по физическо възпитание, когато метеорологичната обстановка позволява това. Определяне на зони за отделните паралелки в училищния двор;

Използване на физкултурния салон само от една паралелка в един учебен час;

Ограничено използване на кабинети, лаборатории, работилници, физкултурен салон - само при липса на други възможности за осъществяване на обучението по съответния учебен предмет;

Създаване на организация за едностранно придвижване на учениците и учителите в коридорите и по стълбите.

Намаляване престоя на учителите в учителската стая при спазване на изискванията за физическа дистанция от 1,5 м. между тях;

Осъществяване на комуникацията между родители и педагогически персонал (провеждане на родителски срещи и др.) от разстояние (по телефон, електронна поща, платформи и др.), а при необходимост от пряка комуникация се спазват изискванията за физическа дистанция от 1,5 м;

Осъществяване на събрания на обществените съвети, на ученическите съвети, общи събрания и педагогически съвети в електронна среда, а при нужда от пряка комуникация събранията се провеждат при спазване на изискванията за физическа дистанция от 1,5 м, проветряване на помещението и дезинфекция на повърхностите

2. Проветряване, почистване и дезинфекция на повърхности:

2.1. Проветряване на учебните стаи по време на всяко междучасие и най-малко 2 пъти по време на часа за не по-малко от 1 минута в съответствие с метеорологичните условия;

2.2. Проветряване на учителската стая по време на всеки час за най-малко 5 минути;

2.3. Провеждане на ежедневно (преди началото на съответната учебна смяна) влажно почистване и дезинфекция на всички критични точки: подове, учебни маси/чинове, учителски маси/катедри, дръжки на врати и прозорци, ключове за осветление, бутони на асансьори, парапети, уреди, екрани, инструменти, клавиатури, мишки, и други;

2.4. Провеждане на ежедневно (преди началото на съответната учебна смяна) влажно почистване и дезинфекция на тоалетните, в т.ч. на тоалетни чинии, мивки, кранове и на санитарните помещения по график;

2.5. Провеждане на дезинфекция на учителската стая най-малко 2 пъти дневно;

2.6. Провеждане на дезинфекция и почистване на училищните автобуси преди всеки курс;

2.7. При извършване на дезинфекция с биоциди, съдържащи хлор, за предотвратяване неблагоприятното въздействие на отделящия се във въздуха хлор, се провежда допълнително проветряване, а при необходимост избърсване и изплакване на дезинфекцираните повърхности и предмети

3. Хигиена на ръцете:

3.1. Осигуряване на течаща топла вода, течен сапун, салфетки за еднократна употреба или автоматичен сензор за подсушаване на ръцете в тоалетните и/или в санитарните помещения;

3.2. Осигуряване на биоцид за ежедневна дезинфекция на ръце на видно място на входа на училището, в класните стаи, кабинетите, лабораториите, работилниците, стаята на учителите и други помещения в сградата на училището;

3.3. Поставяне на видно място на правила за спазване на лична хигиена.

4. Провеждане на сутрешен прием и засилен сутрешен филтър:

4.1. Осъществяване, при възможност, на прием на учениците през повече входове (за училищата с повече от 100 ученици), като се изготви разпределение за прием на учениците по паралелки през съответния вход, без струпване на ученици и учители и при спазване на физическа дистанция;

4.2. Провеждане на засилен сутрешен филтър за недопускане на ученици с клинични симптоми за COVID-19, както и за други остри заразни болести.

Настоящия правилник е обсъден на ПС, приет с решение на Общо събрание с протокол № 8112 .09.2023 г., утвърден със Заповед № 90-12-1048/13.6 на Директора